

Pär Lagerkvistskolans plan för att främja likabehandling och förebygga diskriminering och kränkande behandling 2017/2018

Innehållsförteckning

Pär Lagerkvistskolans plan för att främja likabehandling och förebygga diskriminering och kränkande behandling 2017/2018	1
Grunduppgifter	2
Likabehandlingsplanens övergripande arbete	3
Pär Lagerkvistskolans vision för Likabehandlingsarbetet:	4
Lagstiftning och mål i läroplan	5
Definition av Kränkande behandling/trakasserier	7
Mål för läsåret 2017/ 2018 på Pär Lagerkvistskolan.....	9
Förankring av planen.....	11
Utvärdering och sammanfattning av fjolårets plan	11
Kartläggning och utvärdering läsåret 2017/2018	13
Främjande insatser.....	14
Förebyggande åtgärder	16
Åtgärder för akuta situationer	21
Bilaga 1	24
Bilaga 2	25
Bilaga 3	27

Grunduppgifter

Verksamhetsformer som omfattas av planen: Förskoleklass, fritidshem och grundskola.

Rektor åk F – 6: Jennie Sjövall Jernelöv
Rektor åk 7 – 9: Annika Ericsson

Ansvariga för upprättande av Pär lagerkvistskolans Likabehandlingsplan

Rektor 7-9: Annika Ericsson
Rektor F-6: Jennie Sjövall Jernelöv
Kurator Moa Zucconi Mazzini

Planen gäller från 2017-06-30
Planen gäller tom 2018-06-30

Likabehandlingsplanens övergripande arbete

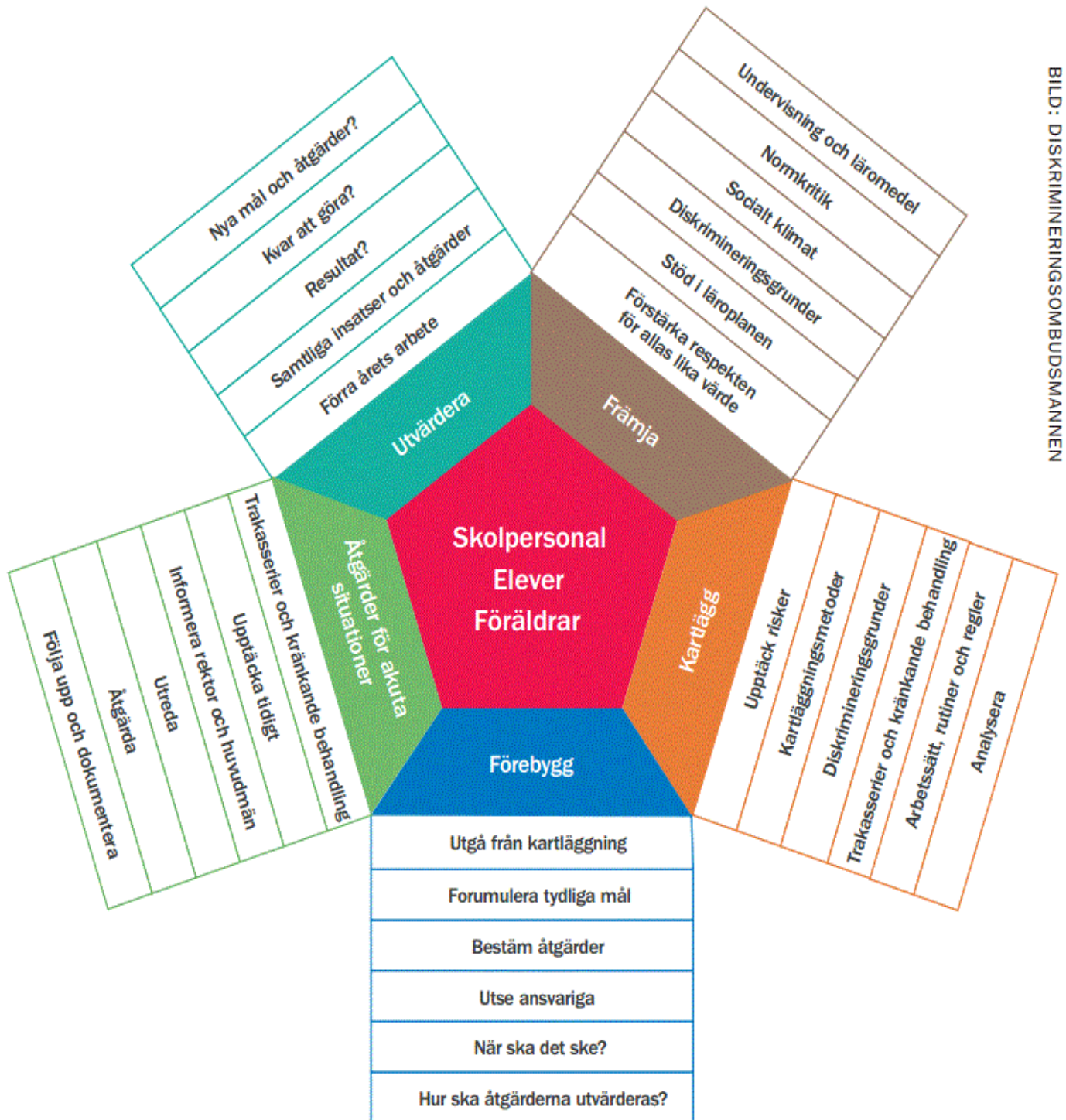

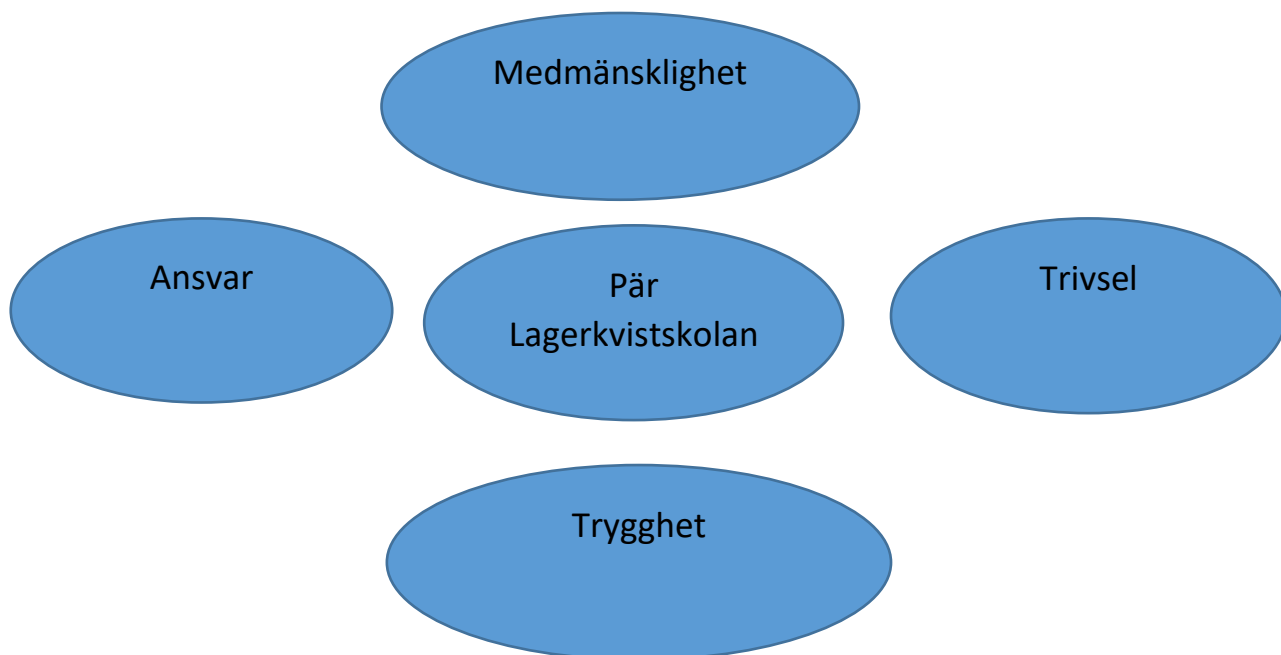
BILD : DISKRIMINERINGSOMBUDSMANNEN

Pär Lagerkvistskolans vision för Likabehandlingsarbetet:

På Pär Lagerkvistskolan ska alla känna sig välkomna och respekterade. Alla ska känna sig trygga och skolan ska vara fri från diskriminering, trakasserier och annan kränkande behandling. Alla på Pär Lagerkvistskolan bidrar till att skolan präglas av en miljö där alla känner sig trygga och finner studiero.

Värdegrundsord:

- Våra värdegrundsord är byggstenar i vår verksamhet vilka ska genomsyra allt arbete på enheten.

Medmänsklighet:

Skolan ska främja förståelse för andra människor och förmåga till inlevelse.

Ingen i skolan ska utsättas för diskriminering på grund av kön, etnisk tillhörighet, religion, eller annan trosuppfattning, könsöverskridande identitet, sexuell läggning, ålder, eller funktionsnedsättning eller utsättas för kränkande behandling.

Skolans aktiva värdegrundsarbete motverkar och förebygger sådana tendenser. Vi respekterar varje människas egenvärde.

Trivsel och trygghet:

Hos oss är alla viktiga. Vi ser varje enskild elev och skapar tillhörighet och delaktighet i små som stora grupper utifrån individuella förutsättningar.

Undervisningen anpassas och tar hänsyn till varje elevs förutsättningar och behov. Skolan samarbetar med hemmen för att främja elevens allsidiga utveckling till kreativa, engagerade, nyfikna och trygga elever.

Genom önskvärda beteenden konkretiserar vi hur egenskapen och värderingarna ska bli synliga. Exempelvis genom rollspel och förstärkning av det positiva i vardagen.

Lärare och elever ska arbeta förebyggande för att studiemiljön ska vara god.

Alla elever ska ha en utbildning som präglas av trygghet och studiero, det skapar vi genom tydlighet i förväntningar och genom tydliga gemensamma regler.

Ansvar:

Vi gör eleverna medvetna om deras kunskapsutveckling och tydliggör målet för undervisningen. Vi visar var eleven befinner sig i förhållande till målet och ger formativ återkoppling som talar om hur eleven ska jobba vidare mot målet. Vi tränar eleven till att känna ansvar över sitt eget lärande och den gemensamma miljön.

Eleverna ska få möjlighet att delta i planering och utvärdering av den dagliga undervisningen. Det utvecklar elevens förmåga att ta ett personligt ansvar.

Skolan stimulerar eleverna att pröva egna idéer, tränas i att bedöma sina resultat, ta egna initiativ och ansvar samt att lösa problem.

Vi är tydliga med att klargöra vilka mål utbildningen har, vilka krav skolan ställer och vilka rättigheter och skyldigheter eleven och vårdnadshavaren har.

Vi tränar eleverna att ta ansvar för vår gemensamma miljö, sina uppgifter och att göra sitt bästa utifrån sin egen förmåga.

Lagstiftning och mål i läroplan

Skolans uppdrag att motverka kränkande behandling är tydlig, det ingår som en del i ett större demokratiskt uppdrag. En viktig utgångspunkt är att den som uppger att hon eller han blivit kränkt, alltid måste tas på allvar. Kränkningar kan vara: fysiska, verbala, psykosociala eller text- och bildburna.

Lagstöd

- Lgr11
- Skollagen
- Diskrimineringslagen
- Barnkonventionen

- **Diskrimineringslagen** – diskriminering
- **Skollagen** – annan kränkande behandling

Diskrimineringslagen

Den 1 januari 2017 ändrades bestämmelserna om aktiva åtgärder i diskrimineringslagen. Nu ska du som arbetsgivare förebygga diskriminering och verka för lika rättigheter och möjligheter oavsett diskrimineringsgrund: kön, könsidentitet eller könsuttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning och ålder.

6 kap. Skollagen

Målinriktat arbete

6 § Huvudmannen ska se till att det inom ramen för varje särskild verksamhet bedrivs ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling av barn och elever. Närmare föreskrifter om detta finns i 7 och 8 §§.

Skyldighet att förebygga och förhindra kränkande behandling

7 § Huvudmannen ska se till att det genomförs åtgärder för att förebygga och förhindra att barn och elever utsätts för kränkande behandling.

Plan mot kränkande behandling

8 § Huvudmannen ska se till att det varje år upprättas en plan med en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av barn och elever. Planen ska innehålla en redogörelse för vilka av dessa åtgärder som avses att påbörjas eller genomföras under det kommande året. En redogörelse för hur de planerade åtgärderna har genomförts ska tas in i efterföljande års plan.

Förbud mot kränkande behandling

9 § Huvudmannen eller personalen får inte utsätta ett barn eller en elev för kränkande behandling.

Skyldighet att anmäla, utreda och vidta åtgärder mot kränkande behandling

10 § En lärare, förskollärare eller annan personal som får kännedom om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till förskolechefen eller rektorn. En förskolechef eller rektor som får kännedom om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till huvudmannen. Huvudmannen är skyldig att skyndsamt utreda omständigheterna kring de uppgivna kränkningarna och i förekommande fall vidta de åtgärder som skäligen kan krävas för att förhindra kränkande behandling i framtiden.

Första stycket första och andra meningarna ska tillämpas på motsvarande sätt om ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för trakasserier eller sexuella trakasserier på sätt som avses i diskrimineringslagen (2008:567).

För verksamhet som avses i 25 kap. och för fritidshem som inte är integrerade med en skolenhet eller förskoleenhet gäller första och andra styckena för den personal som huvudmannen utser.

Förbud mot repressalier

11 § Huvudmannen eller personalen får inte utsätta ett barn eller en elev för repressalier på grund av att barnet eller eleven medverkat i en utredning enligt detta kapitel eller anmält eller påtalat att någon handlat i strid med bestämmelserna i kapitlet.

Mål i läroplanen, LGR 11 – Normer och värden

”Ingen skall i skolan utsättas för diskriminering på grund av kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, könsöverskridande identitet eller uttryck, sexuell läggning ålder eller funktionsnedsättning eller för annan kränkande behandling. Sådana tendenser ska aktivt motverkas. Främlingsfientlighet och intolerans måste bemötas med kunskap, öppen diskussion och aktiva insatser.”

Ur Växjö kommuns skolplan: ”Varje enhet vidtar åtgärder för att motverka mobbning, rasism och annan kränkande särbehandling.”

Skollag 1 kap 5 §

Diskrimineringsombudsmannen har tillsynen över att bestämmelserna i diskrimineringslagen följs.

Barn- och elevombudet inom Skolinspektionen har tillsynen över att bestämmelserna i skollagen följs.

Barnkonventionen

I Barnkonventionen, som upprättades 1989 av Förenta Nationerna, samlades för första gången alla rättigheter för alla barn och ungdomar upp till 18 år. Alla regler är lika mycket värda, men det finns några artiklar som är värda att läsa först.

Artikel 2 – Barn är lika mycket värda och inga barn får bli diskriminerade.

Artikel 3 – Politiker, myndigheter och domstolar ska alltid tänka på vad som är bäst för barnet.

Artikel 6 – Barnets rätt till liv och utbildning.

Artikel 12 – Barnets rätt till att säga hur de vill ha det.

Definition av Kränkande behandling/trakasserier

Kränkande behandling är ett samlingsbegrepp för olika former av kränkningar

Kränkning - gemensamt för all kränkande behandling är att någon eller några kränker principen om alla människors lika värde. Kränkning är ett uttryck för makt och förtryck.

Kränkningar kan utföras av en eller flera personer och riktas mot en eller flera. En kränkning kan äga rum vid ett enstaka tillfälle eller vara systematisk och återkommande.

Kränkande behandling är ett uppträdande som kränker en elevs värdighet. Kränkningar kan vara

- fysiska (slag, knuffar)
- verbala (hot, svordomar, öknamn)
- psykosocial (utfrysning blickar, alla går när man kommer)

- texter och bilder (även som lappar, fotografier, sms, mms, msn och meddelanden på olika webbcommunities).

Kränkande behandling kan delas in i trakasserier och annan kränkande behandling.

Trakasserier är kränkande behandling som har samband med

- kön
- könsöverskridande identitet och uttryck
- etnisk tillhörighet
- religion eller annan trosuppfattning
- funktionshinder
- sexuell läggning
- ålder

Annan kränkande behandling är uppträdande som – utan att vara trakasserier – kränker en elevs värdighet.

Mobbning – När en eller flera personer upprepade gånger under en längre tid utsätter en eller flera andra individer för medvetna, aktiva destruktiva handlingar och/eller uteslutning. Enstaka händelser är inte mobbning

Diskriminering – När man blir illa behandlad på grund av kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionshinder, sexuell läggning eller ålder (de sju diskrimineringsgrunderna).

När det handlar om diskriminering sker det inte mellan jämbördiga parter, t ex elever, utan mellan någon som befinner sig i en maktposition över någon annan, t ex en lärare eller idrottsledare. I skolan kan diskriminering vara att skolan har orättvisa regler, att skolan inte anpassar lokalerna så att alla kan ta sig fram eller att undervisningen innehåller orättvis och felaktig information om vissa grupper av människor. Diskriminering är olagligt.

Främlingsfientlighet – Känslor som i varierande styrka innebär ovilja, rädsla inför eller hat gentemot andra etniska grupper.

Rasism – Kommissionen mot rasism och främlingsfientlighet definierar rasism som ”en föreställning om den egna folkgruppens överlägsenhet och en uppfattning om att det finns biologiska skillnader mellan folkgrupper som gör det motiverat att dela in dessa i mer eller mindre värda”. Vidare innebär det att den folkgrupp som betraktar sig som en mer värdig ras anser sig ha rätt att förtrycka, utnyttja eller kontrollera de andra eller tvinga dem att leva åtskilda från andra folkgrupper. (Myndigheten för skolutveckling).

Sexuella trakasserier – Kränkningar som anspelar på kön och sexualitet, vilket kan innebära allt ifrån tafsningar och blottning till glåpord och ryktesspridning.

Homofobi – Kränkningar som anknyter till en persons homo- bi- eller transsexuella läggning och speglar stark motvilja eller förakt för homosexualitet och homosexuella. Homofobi kan uttryckas både fysiskt och verbalt, till exempel i nedsättande kommentarer, hot eller våld.

Skolledningens och personalens ställningstagande

På Pär Lagerkvistskolan accepteras inte någon form av diskriminering, trakasserier eller annan kränkande behandling. Alla arbetar för att alla som vistas på skolan skall känna sig trygga och att ingen blir utsatt för någon form av diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling

Mål för läsåret 2017/ 2018 på Pär Lagerkvistskolan

- Alla elever ska uppleva att hänsyn tas till varje enskild individs behov, förutsättningar, erfarenheter och tänkande.
- Alla elever ska uppleva att trygghet och studiero råder

Strategier för att nå målen

- Alla på skolan ska aktivt arbeta med skolans värdegrundsord, Likabehandlingsplan för att skapa en god studiero.
- Alla ska följa de ordningsregler som finns på skolan.

Elevernas delaktighet

- Varje läsår sker diskussioner och arbete via elevråd och klassråd angående revidering av skolans ordningsregler. Skolans regler tas fram tillsammans med eleverna och presenteras sedan i samtliga klasser av klassläraren.
- Eleverna diskuterar ordningsreglerna kontinuerligt på klassråd. Elevrådsrepresentanterna tar med sig klassens åsikter till elevrådet där ordningsreglerna revideras.
- Eleverna deltar genom att diskutera och praktiskt utöva värdegrundsfrågor kontinuerligt under läsåret i alla klasser samt vid elevråd. Eleverna som är delaktiga i elevrådet förmedlar klassernas åsikter och tankar till skolledning och personal.
- Ett Trivselråd som kallas för "Happy People" finns för elever på 7-9. Eleverna i trivselrådet arbetar för att skapa en trygg stämning och "skolanda" genom exempelvis olika rastaktiviteter för att öka trivseln.
- Skolans ordningsregler och förhållningssätt hängs upp i samtliga klassrum.
- Elever, vårdnadshavare och personal deltar i en likvärdig enkätundersökning som utvärderar trygghet, trivsel och studiero.

- I samband med utvecklingssamtalet görs en muntlig avstämning kring trivsel, trygghet och studiero.
- Vi har samlingar där rektor eller personal synliggör och tydliggör likabehandlingsplanen för eleverna.
- Under de tre första skolveckorna på läsåret arbetas det med ett Trygghetstema. Detta sker kontinuerligt på både ämnestid och klasstid.
- De utbildade elevskyddsombuden handleds av skolans skyddsombud.
- Trygghetsvandring genomförs en gång per termin tillsammans med elever från elevråden eller trivselrådet för att hitta de platser som skapar otrygghet och tillfällen för kränkningar och diskriminering av elever och personal på skolan.

Vårdnadshavarnas delaktighet

- Likabehandlingsplanen presenteras av rektor på informationsmöte i början av läsåret.
- På föräldramöten presenteras skolans värdegrundsarbete.
- Vårdnadshavarna medverkar vid utvecklingssamtal och förberedande frågor inför dessa.
- Vårdnadshavare deltar och besvarar enkäter under läsåret.
- Samverkan sker via det dagliga mötet mellan pedagog och vårdnadshavare på fritidshemmet, i samband med hämtning och lämning.

Personalens delaktighet

- I kvalitetsarbetet på skolan arbetar arbetslagen med att utveckla strategier för trygghet och studiero.
- All personal är väl förtrogna med LGR11 och diskuterar/analyserar områden för utveckling i samband med målarbetet.
- Skolan har en värdegrundsgrupp bestående av personal som arbetar med att utveckla värdegrundsarbetet på skolan.
- Ett trivselråd "Happy people" finns på 7-9 där personal finns med och vägleder arbetet framåt med eleverna.
- Gemensamma Temadagar anordnas i ett F-9 perspektiv för att skapa goda relationer, trygghet, trivsel och studiero och där det är fokus på samarbete.

Förankring av planen

Aktivitet	Ansvarig:
APT för samtlig personal vid läsårets start	Rektor
Genomgång av planen i klasserna	Klasslärare
Föräldramöte	Rektor
Trivselsråd	Skolkurator/skolsköterska
Elevråd	Rektor och personal
Klassråd	Klasslärare
Hemsida	Administratör

Uppföljning och utvärdering läsåret 2017/2018

Uppföljning görs arbetslagsvis enligt upprättat kalendarium. Ledningsgruppen återrapporterar till rektor.

Utvärdering och sammanfattning av fjolårets plan

Fjolårets plan har utvärderats via:

- Sammanställning av enkäter från vårdnadshavare och elever
- Trygghetsvandring
- Utvecklingssamtal
- Avstämning kring Målarbete vid ledningsmöte
- Avstämning kring Målarbete på arbetslagsmöte
- Elevintervjuer av rektor inför utveckling av trygghet och studiero
- Personalintervjuer av rektor inför utveckling av trygghet och studiero
- Skolinspektionens utlåtande efter återbesöket under hösten 2016

Delaktiga i utvärderingen av fjolårets plan

Rektor Annika Ericsson – rektor Jennie Sjövall Jernelöv- skolkurator Moa Zucconi Mazzini

Utvärdering av fjolårets plan

Vi har under förgående läsår genomfört huvuddelen av de aktiviteter som står beskrivna i planen 2016/2017. Dock har vi ej kommit igång med den planerade fadderverksamheten. Detta är något som planeras för det nya läsårets 2017/2018.

Under året har matsalsschemat setts över och en förstärkning av pedagogiska luncher har införts för att öka trivseln i matsalen. I utvärderingarna lyfter många elever fram att matsalen kan vara stökig och trång. Yngre elever önskar markeringar på borden i matsalen så att det ska bli tydligt vilka som sitter var. I utvärderingarna beskrivs skolans lokaler genomgående som gamla och slitna samt att korridorerna är trånga. Vidare framförs att det förekommer en del klotter i lokalerna på 7-9. Det lyfts också fram att lokalernas temperatur kan variera och

upplevas vara både för varma respektive för kalla. Toaletterna beskrivs genomgående vara ofräscha. Det framförs också att det önskas fler bänkar att sitta på i gemensamma utrymmen.

Var det gäller skolans utemiljö har den planerade insatsen med rastvärdsschema specifikt för fotbollsplanen på F-6 har inte varit direkt nödvändig då eleverna i stället i större utsträckning har valt andra aktiviteter på rasterna. Framför allt har bollspelet ”King” varit en populär aktivitet där rastvärdarna har fått ha extra uppsyn. Utvärderingarna under 2016/2017 visar också att eleverna önskar ”kingrutor” för yngre och äldre elever på F-6 samt att det skall finnas tydliga regler för olika spel som exempelvis ”King”. Ett flertal elever på F-3 önskar mer vuxenärvaro ute på rasterna, medan andra tycker att det fungerar bra och att det är lätt att hitta rastvakter då de har gula västar på sig.

En tydlig lektionsstruktur för framförallt start och avslut av lektionerna har tagits fram på 7-9 med syfte att öka studiero och minska upplevelsen av stress i skolarbetet. På F-6 har man istället tagit fram en dagsstruktur då man ofta som pedagog har eleverna under en hel skoldag. Utvärderingarna som har gjorts under läsåret visar att majoriteten av skolans elever upplever att de får tillräckligt stöd för att klara av skolarbetet samt att det är studiero på lektionerna. Samtidigt uppger cirka 22 % av eleverna på 7-9 att de inte upplever studiero på lektionerna samt nästan 64 % att de känner sig stressade av skolarbetet. Elever på 7-9 uttrycker önskemål om fler lugna miljöer utanför klassrummen där de har möjlighet att studera.

Vi har tagit fram en tydlig rutin för att utreda, kartlägga och åtgärda kränkande behandling för att vi skall kunna hantera och förebygga eventuella kränkningar på bästa sätt. En värdegrundsgrupp bestående av personal har startats vilken har tagit fram olika värdegrunds- och samarbetsövningar som har genomförts i klasserna framför allt i årskurs 7-9. Bland annat har det rört teman såsom värdegrundsorden i likabehandlingsplanen, normer och normkritik såsom mansnormen, svenskhet, heteronormen, kvinnokroppen och kvinnoideal, funktionsnormen och transbegreppet samt temat unga, sex och internet. En satsning har gjorts kring skolan ordningsregler med tillhörande åtgärdstrappa där reglerna har tagits fram i samråd med personal, elever och vårdnadshavare. I de utvärderingar som har gjorts under läsåret anger de flesta eleverna att de känner till skolans ordningsregler. Elever i åk 7-9 uppger att ordningsreglerna är bra men att lärarna och rektor behöver tydliggöra ordningsreglerna och förankra dessa ännu mer hos eleverna.

De utvärderingar som har gjorts under läsåret 2016/2017 visar att eleverna fortsatt trivs både på skolan i stort och i klasserna. Utvärderingen visar också att eleverna känner sig trygga i skolans olika miljöer exempelvis i matsalen, i korridorerna, på fritidsgården, i biblioteket och på skolgården. En del elever känner sig inte trygga på skolbussen. Genomgående i utvärderingen framkommer att det finns ett hårt språkbruk i skolmiljön och att det fortfarande förekommer kränkningar av olika slag. Vid skolinspektionens återbesök under hösten 2016 framkom det att det förekommer sexistiska och rasistiska uttryck bland 7-9 eleverna.

Förbättringsområden:

Utifrån resultat i utvärderingen kvarstår målen från föregående läsår:

- Alla elever ska uppleva att trygghet och studiero råder
- Alla elever ska uppleva att hänsyn tas till varje enskild individs behov, förutsättningar, erfarenheter och tänkande.

Kartläggning och utvärdering läsåret 2017/2018

Kartläggningsmetoder	När	Ansvarig
Enkätundersökning för elev/personal/vårdnadshavare	januari	Skolkurator
Trygghetsvandring en gång /termin	oktober/februari	Skolsköterska, Skolkurator
Utvecklingssamtal	en gång per termin	Klasslärare
Samtal med Trivselråd	konintuerligt	Skolkurator /skolsköterska
Samtal med Elevråd	En gång /månad	Rektor
Brukarenkät	April/maj	Huvudman
Klasskonferenser	en gång per termin	Rektor

Utvärdering

Samtliga insatser, åtgärder utvärderas utifrån resultatet av kartläggningen och analysen tas beslut om nya mål och åtgärder. Årets plan ska utvärderas senast 2018-05-30
Ansvarig för att årets plan utvärderas, rektor 7-9 Annika Ericsson och rektor F-6 Jennie Sjövall Jernelöv

Främjande insatser

Namn:	Områden som berörs	Mål/ Uppföljning:	Åtgärd:	Ansvarig:	När ska det vara klart:
Vår gemensamma värdegrund	Kränkande behandling	Eleverna ska ha kännedom och kunskap om vår skolas värdegrund. Klassläraren/ ämnesläraren samtalar dagligen om skolans värdegrund och konkretiserar orden i den vardagliga verksamheten.	Värderingsövningar Loggböcker och ständig återkoppling för 7-9 Förhållningssätt : ”Kom till oss då det är något så vi kan hjälpa till”	Alla pedagoger	Pågår under hela läsåret men utvärderas minst två gånger/ läsår i respektive arbetslag.
Samhörighet och solidaritet	Trygghet, trivsel och studiero	Alla som arbetar i skolan ska medverka till att utveckla elevernas känsla för samhörighet, solidaritet och ansvar för människor också utanför den närmaste gruppen. Skolan ska främja elevers förståelse för andra människor och förmåga till inlevelse.	Gruppstärkande övningar, värdegrundssamtal, åldersblandade aktiviteter där elever möter varandra i olika sammanhang.	All personal	Aktiviteter i fadder-slingor Varje läsår Kontinuerligt under läsåret.
Religionsfrihet	Religion och annan trosuppfattning	Skolan ska vara öppen för skilda uppfattningar och uppmuntra att de förs fram. Den ska framhålla betydelsen av	Tillsammans med eleverna diskutera och analysera fördomar och stereotypa föreställningar om olika	Ämnesläraren i SO och klassärare	Arbetet pågår kontinuerligt under året

		personliga ställningstagande och ge möjligheter till sådana.	religiösa grupper som kan förekomma i media och i läromedel.		
Främlingsfientlighet	Kränkande behandling	Varje elev ska få den kunskap om de nationella minoriteterna kultur, språk, religion och historia. Främlingsfientlighet och tolerans måste bemötas med kunskap, öppen diskussion och aktiva insatser.	Belysa rasismens idéhistoria och vilka effekter den haft på det svenska samhället. Det gäller inte minst i behandlingen av de nationella minoriteterna i Sverige, både historiskt och i nutid.	Ämnesläraren i SO och klasslärare	Arbetet pågår kontinuerligt under hela läsåret.

Förebyggande åtgärder

Namn:	Områden som berörs av åtgärden	Mål/ uppföljning	Åtgärd:	Ansvarig:	När ska det vara klart:
Tydliga ordningsregler med åtgärdstrappa	Trygghet, trivsel och studiero.	Trygghet, studiero och trivsel ska öka på skolan.	<p>Förankra ordningsregler</p> <p>I samråd med personal, elever och vårdnadshavare tas ordningsregler fram.</p> <p>Åtgärds-trappan presenteras som visar konkret på konsekvenser och följer om regler inte följs.</p> <p>Ordningsregler och förhållnings-sätt ramas in och hängs upp i varje klassrum.</p>	<p>Rektor</p> <p>Klasslärare</p> <p>Klasslärare</p> <p>Samtlig personal ser till att dessa efterlevs under hela läsåret.</p>	<p>På studiedagarna i augusti</p> <p>Vid skolstart</p> <p>Ordningsreglerna lyfts sedan en gång per månad i samband med klassråd</p> <p>from aug</p>
Undervisning	Studiero	Alla ska uppleva en god studiero	<p>Tydliggöra vikten av lektionsstruktur</p> <p>Genom-</p>	<p>Rektor</p> <p>Respektive lärare</p>	<p>vid läsårets start</p> <p>kontinuerligt</p>

			<p>förande av lektionsstrukturen</p> <p>Fasta platser i lektionssalen</p> <p>Samtal om studiero på lektioner</p> <p>Närvarande pedagog i klassrummet och tydligt ledarskap.</p> <p>Dörrar öppnas 8.15 för F-6. Lärare på F-6 är i korridoren 8.15. Mottagande av lärare vid lektionsstart av F-6 vid dörren.</p> <p>7-9 öppnar huvudentrén klockan 08.00 och stänger den klockan 16.00. Hemvisterna öppnas från 08.15.</p>	<p>Respektive lärare</p> <p>Respektive lärare</p> <p>Respektive lärare</p> <p>Samtlig personal på F-6</p> <p>Samtlig personal på 7-9</p>	<p>Vid skolstart</p> <p>kontinuerligt</p>
Raster	Trygghet och Kränkande behandling	Öka trivsel och trygghet på raster Nolltolerans mot kränkningar	<p>Rastvärdar på F-6</p> <p>Rastvärdar på 7-9</p> <p>Bussvärdar</p>	<p>Rektor tilldelar arbetslagsledare som gör rastvärd-</p>	<p>. Före skolstart.</p>

			<p>som uppmärksammar språkbruk vid bussarna och hur man betar sig i en kö.</p> <p>Närvarande vuxna i skolans olika miljöer</p> <p>Styrda organiserade rast-aktiviteter på F-6</p> <p>Tydliga regler vid olika spel (ex KING/fotbollsplan)</p> <p>Tydliga strukturer kring gemensamma utrymmen</p>	<p>schema och bussvärdsschema</p>	
Rutin för att utreda och åtgärda kränkande behandling	Trakasserier och kränkande behandling	Alla människors egenvärde ska respekteras och inga kränkningar ska ske	En tydlig rutin upprättas för att upptäcka, utreda, åtgärda och följa upp trakasserier och kränkande behandling.	Rektor	Före skolstart i augusti

Matsituationen	Trygghet och trivsel	Öka trivseln i matsalen	Pedagogiska luncher och matsals-schemat ska ses över. Förstärkning av pedagogiska luncher i början av läsåret. Alla klasser har områden i matsalen F-6 har 5 tysta minuter i matsalen	Rektor Arbetslagsledare De som äter pedagogiskt i matsalen.	kontinuerligt
Skolmiljö	Trivsel	Öka trivsel på skolan	Nolltolerans mot klotter och skadegörelse	All personal	Kontinuerligt
Fritidsverksamheten	Trygghet och trivsel	Öka tryggheten vid lämning Öka trivsel vid frukosten	Tar emot fritisbarnen på nedre plan på morgonen och startar upp med lugna aktiviteter. Informationstavla finns. Fritis har särskilt område i matsalen. Personal anvisar plats. Alla sitter med vid frukostborden även de som inte ska äta. Barnen får inte äta egen mat vid frukosten.		

		<p>Öka tryggheten på skolgården innan skolstart</p>	<p>Ute vid 7.30 fram till skolstart har vi personal västar på oss. Förskoleklassbarnen har västar på sig. Vi är två personal ute. Tydlig skolgård Ytterdörren låses efter sista frukostbarnet har gått ut.</p> <p>Vi försöker äta mellanmål i två grupper med 10 minuters förskjutning. Personal anvisar barnen var de ska sitta. Personal sitter med vid borden. Barnen väntar på att alla ätit färdigt vid sitt bord innan de dukar av.</p> <p>Tydlig information till föräldrar att de måste säga till personal när de hämtar sina barn. Ytterdörren till mellanstadiet</p>	
		<p>Öka trivseln vid mellanmålet</p>		
		<p>Trygghet vid hämtning på fritids</p>		

		<p>Skapa trygghet i den friaaktiviteten inomhus och utomhus</p>	<p>läses när de har slutat. Personal är ute när barn är ute. Vi stänger på nedre plan i ett av fritidsrummen.</p> <p>Träknappar i olika färger för olika klasser. Barnen ”pluppar” sig på tavlan i hallen. Vi personal har tydliga ansvarsområden och ansvarsytor. Att fritidspersonalen har möjlighet att på en rast en gång i veckan träffas för ett avstämningsmöte. Närvarande personal.</p>	
--	--	---	--	--

Åtgärder för akuta situationer

Policy

Skolledning och personal på Pär Lagerkvistskolan accepterar inte någon form av diskriminering, trakasserier eller annan kränkande behandling.

Rutiner för att tidigt upptäcka trakasserier och kränkande behandling

Rastvaktsschema för god uppsikt över alla platser där eleverna befinner sig på lektionsfri tid.
Samtal med elever, personal och vårdnadshavare.

Rutin vid misstanke om en elev kränks eller utsätts för diskriminering av annan elev:

All personal som ser/hör/upplever/får reda på en situation kopplad till skolans arbete mot diskriminering och kränkande behandling ansvarar för att rutinen nedanför.

Rutiner för att utreda och åtgärda när elev kränks av andra elever

1.a Enskilt samtal med den som känner sig utsatt.- Personal och Klassläraren
Samtalet dokumenteras

1.b Enskilt samtal med de inblandade eleverna. – Klassläraren
Samtalen dokumenteras

1.c Snabbrapport skrivs som lämnas personligen till skolläning. - Klassläraren

1.d Klassläraren har samtal med vårdnadshavare samma dag och dokumenterar dessa

1.e Samtal med samtliga berörda

2 a Rektor gör en anmälan för kränkande behandling.

2 b Rektor utser vem som ska ansvara för utredning och uppföljning av kränkingsärendet.

3 a Ansvarig gör utredning.

b Rektor gör en bedömning

c Uppföljande samtal med berörda

d Beslut om eventuella åtgärder

e Ett aktivt arbete med inblandade fortlöper tills kränkningar upphör.

4 a Uppföljning till rektor inom 14 dagar. Eventuellt beslut om ärendet ska avslutas eller om de ska vidtas ytterligare åtgärder.

b Ansvarig för ärendet arkiverar anmälan och utredning med förvaltningens diarienummer i samtliga involverades akter.

Rutiner för att utreda och åtgärda när elev kränks av personal

1. Den som har fått kännedom om trakasserier/kränkningar vänder sig till rektor.

2. Rektor följer arbetsgången ovanför.

Rutiner för att utreda och åtgärda när en personal kränks av en elev

1 Personal pratar med eleven omedelbart och talar om att detta är oacceptabelt.
Vårdnadshavare informeras.

2. Personal hämtar en kollega och de pratar tillsammans med eleven. Vårdnadshavare informeras. Rektor informeras.

3. Skolsköterska/kurator kopplas in. Fackligt ombud kopplas in. Rektor informeras och bestämmer vem den utsatte får hjälp och stöd av.

Personal som elever och vårdnadshavare kan vända sig till:

1. Klassläraren

2. Skolsköterskan Elaine Lindahl, Skolkurator Moa Zucconi Mazzini, speciallärare Annalena Bylin (F-6), speciallärare Carina Widerstedt (F-6), speciallärare Monica Wahlsten (7-9), speciallärare Benice Nilsson (7-9) och elevkoordinator Theres Viberg (7-9)

3. Rektor F-6 Jennie Sjövall Jernelöv / Rektor 7-9 Annika Ericsson

Bilaga 1

Snabbrapport

Misstanke om diskriminering och- eller kränkande behandling.

Upptäckande personal

Skrivet av

Datum och tid (då händelsen/händelserna ägt rum):

Plats (där händelsen/händelserna ägt rum):

(Namn på den som blivit) **utsatt**:

Namn på den/de som **utfört** den eventuella kränkningen:

Kortfattad händelsebeskrivning:

Verbalt:	Hot	Sexuellt	Religion	Öknamn	Kön	Etnicitet
	Ålder	Funktionsnedsättning		Texter och bilder		
Fysiskt:	Slag	Spark	Spott	Knuffar	Sexuellt	
Psykiskt:	Utfrys	Blickar				

Hur blev händelsen känd:

Åtgärder:

Vilka har informerats:

Info måste alltid ges till vårdnadshavare (till samtliga barn som varit inblandade), klassföreståndare, rektor/ansvarig teamet.

Bilaga 2

Snabbrapport

Misstanke om diskriminering och- eller kränkande behandling.

Datum: _____

Ansvarig för dokumentationen: _____

Inblandade elever	A	B	C	D
Berörd klasslärare Informerad	Datum _____ Av _____	Datum _____ Av _____	Datum _____ Av _____	Datum _____ Av _____
Berörd personal				
Föräldrar informerade	Datum _____ Av _____	Datum _____ Av _____	Datum _____ Av _____	Datum _____ Av _____

Skolledningen informerad
den _____ av _____

Version enligt A

Version enligt B

Version enligt C

Version enligt D

Åtgärder:

Individnivå:

Organisationsnivå:

Allmän info till arbetslaget: JA eller NEJ av _____

Anmälan i LISA plåstret: _____

Bilaga 3

Förslag på skönlitteratur som kan användas i värdegrundsarbetet i åldrarna F-6:

Bilderböcker

Alemagna, Beatrice: *Vad är ett barn?*

Andersen, H.C.: *Den fula ankungen*

Anrell, Lasse: *Vi och dom andra*

Cali, Davide: *Grodornas drottning får inte väta sina fötter*

Crowther, Kitty: *Min vän Jim*

Eggens, Magda: *Ensamast i världen*

Michaelidou-Kadi, Marina: *Sabelles röda klänning*

Nilsson Thore, Maria: *Livet på en pinne*

Sanna, Francesca: *Flykten*

Sandberg, Johanna: *Flykten*

Sjögren, Viveka: *Om du skulle fråga Micha*

Wenxuan, Cao: *Fjäders resa*

Kapitelböcker (Hcf eller Hcg)

Ellis, Deborah: *Den osynliga flickan*

Hallberg, Lin: *Kompisboken*

Liao, Jimmy: *Stjärnenatt*

Mankell, Henning: *Eldens hemlighet*

Melin, Mårten: *Jävla Lucia!*

Nordin, Sofia: *Äventyrsveckan*

Olsson, Ingrid: *Långt ifrån cool*

Olsson, Lotta: *Konstiga djur*

Svingen, Arne: *Balladen om en bruten näsa*

Tidholm, Anna-Clara: *Min brorsa heter Noa*

Zak, Monica: *Alex dogboy*

Öberg, Helena: *Din tur, Adrian*

Ungdomsböcker

Grindley, Sally: *Krossat glas*

Henriksson, Maja-Maria: *Jag finns*

Herrström, Christina: *Tusen gånger starkare*

Kadefors, Sara: *Sandor slash Ida*

Nilsson, Johanna: *Hon går genom tavlan, ut ur bilden*

Nilsson, Per: *Svenne*

Schiefauer, Jessika: *När hundarna kommer*

Schiefauer, Jessika: *Pojkarna*

Stranger, Simon: *Skärseld*

Teller, Janne: *Intet*

Teller, Janne: *Om det var krig i Norden*

Wahldén, Christina: *För bra för att dö*

Wahldén, Christina: *Kort kjol*

Wahldén, Christina: *I gryningen tror jag att mamma ska väcka mig*

Faktaböcker

Stalfelt, Pernilla: *Alla barns rätt - en bok om Barnkonventionen*

Stalfelt, Pernilla: *Lika som bär*

Stalfelt, Pernilla: *Vem är du? En bok om tolerans*

Förslag på skönlitteratur och film som kan användas i värdegrundsarbetet i åldrarna 7-9:

Litteratur åk 7

Engqvist, Revanschen

Revanschen är en novell hämtad ur "Odjuget" av Hans-Erik Engqvist. Novellen handlar om en pojke som blir mobbad i skolan. Han inser att ingen kan hjälpa honom, så han lägger upp en strategi för att lösa problemet på egen hand.

Gardell, En komikers uppväxt

Tolvårige Juha Lindström är klassens clown. Att vara rolig är det enda han är bra på. Genom Juha får vi lära känna hans mamma Ritva, pappa Bengt, lillasyster Marianne och dvärgkaninen Prutten - och klasskamraterna förstås: bästa vännen Jenny, som har ett fullt hårspänne i sitt fula hår och som Juha skäms för, den mobbade Thomas som har en galen tysk mamma, och de elaka Lennart och Stefan.

En komikers uppväxt speglar en generations uppväxt i sjuttioalets svenska förort är en av de roligaste och samtidigt sorgligaste barndomsskildringarna i modern svensk litteratur.

Filmer åk 7

Flugornas herre

En förtrollande äventyrsberättelse, baserad på en roman av William Golding.

Ett flygplanshaveri tvingar 24 amerikanska pojkar, 8-15 år, att ta sin tillflykt i en gummiflotte till en obebodd ö nere i Tropikerna. Regi: Harry Hook.

Tal: Engelskt. Text: Svensk, Engelsk.

Kådisbellan

Den unge Roland lever i 20-talets Stockholm. Hans föräldrar är socialister. I familjens tobaksbutik diskuterar pappa politik och mamma säljer försiktighetsartiklar (kondomer). Rolands mamma är judinna, vilket betyder att Roland är både socialist och jude. Roland blir snart varse att detta inte är en rolig kombination för en skolpojke på 20-talet. Regi: Åke Sandgren. Svenskt tal. Otextad.

Billy Elliot

Filmen utspelar sig i skuggan av den stora gruvstrejken 1984 i en liten stad i England. Billys mor är död och fadern och brodern har bara förakt till övers för "tramsigheter" som balett. Varje lördag går Billy och tränar boxning och i samma lokal går flickorna och tränar balett för Mrs Wilkinson. Han blir alltmer fascinerad av dansen. Nu måste han övertyga sin familj om hur viktig dansen är för honom.

Regi: Stephen Daldry.Handledning finns. Engelskt tal. Svensk text.

Skruva den som Beckham

Den 18-årige Jess föräldrar vill att hon skall vara en traditionell indisk tjej. Men Jess vill spela fotboll som hennes hjälte David Beckham. Till mammas fasa pryder ett jättelikt foto av Beckham Jess rum. Pappan iförd turban har en något mildare inställning. En dag när Jess spelar fotboll med killkompisarna i parken, upptäcks hon av Jules, som tillhör det lokala fotbollslaget. Jess föräldrar ställer sig helt oförstående inför det faktum att dottern föredrar att sparka på en boll framför att laga en äkta chapatti... Filhandledning. Engelskt tal. Text: Svensk eller otextad.

Var fick du luft ifrån?

En film om härskartekniker, om trakasserier och vad man kan göra åt det. Det handlar om åtta ungdomars erfarenhet av kränkande behandling - om att bli kallad hora eller inte vara synlig alls. De har alla varit utsatta för olika kränkningar som mobbning eller våld eller har själva utsatt någon annan för det. Men det handlar också om hur man konkret gör motstånd. Åtta ungdomar blir medvetna om de härskartekniker som är identifierade: förlöjligande, osynliggörande, dubbelbestraffning, objektifiering, påförande av skuld och skam, undanhållande av information, våld och hot om våld. De berättar om sina erfarenheter i videodagböcker, intervjuer och rollspel.

Litteratur åk 8

Gardell, En komikers uppväxt

Tolvårige Juha Lindström är klassens clown. Att vara rolig är det enda han är bra på. Genom Juha får vi lära känna hans mamma Ritva, pappa Bengt, lillasyster Marianne och dvärgkaninen Prutten - och klasskamraterna förstås: bästa vännen Jenny, som har ett fult hårspänne i sitt fula hår och som Juha skäms för, den mobbade Thomas som har en galen tysk mamma, och de elaka Lennart och Stefan.

En komikers uppväxt speglar en generations uppväxt i sjuttioalets svenska förort är en av de roligaste och samtidigt sorgligaste barndomsskildringarna i modern svensk litteratur.

Jinder, Dom ska få igen

Dom ska få igen: Statarsonen Lenne är en dagdrömmare. När han i klassrummet svävar iväg i tankarna kommer Stål. Direkt. Och han slår med rottingen, på lårens baksida, nere vid knäveckan där huden är som tunnast. Vad hjälper det då att Lennes pappa har lärt Lenne att ingen sätter sig på honom? En stark skildring av utsatthet och barns rättigheter av Curt Einar Jinder, Norsborg. Wikander, **Den där Jenny** Jenny kommer ny till klassen i sexan och redan från början blir allt fel. En grupp tjejer i klassen stämplar henne som "hora" och gör allt för att förödmjuka henne. 18

Filmer åk 8

Skicka vidare

En ung skolgrabb får i uppgift, av sin lärare, att se vad han kan göra för att förbättra världen. Hans fyndiga lösning på problemet sprider sig snabbt och får formen av en folkrörelse... Regi: Mimi Leder.Handledning finns. Engelskt tal. Svensk text.

I rymden finns inga känslor

18-åriga Simon delar lägenhet med sin bror Sam. Simon som har Aspergers syndrom kräver ett fast schema där allt måste vara sig likt vecka efter vecka. Förändringar är något han bara kan hantera i små doser och när allt blir för jobbigt gömmer han sig i sin tvättunna, fylld med lysande stjärnor - han gömmer sig i rymden för där finns inga känslor. När Sam blir dumpad av sin flickvän och går in i en mindre depression spricker hela tillvaron för Simon. Han ger sig själv i uppdrag att hitta en ny flickvän till Sam, men med sin sociala inkompetens blir det inte enkelt, Simon vet ingenting om tjejer och kärlek ... En rolig komedi med många infallsvinklar! Simon spelas av Bill Skarsgård.

Vingar av glas

Nazli Kashani, 18 år, har rötter i Iran men vill vara svensk och leva som sina jämnåriga svenska kamrater. Fadern vill att Nazli ska gifta sig med sin kusin Hamid, men hon vägrar. För att få pengar till ett MC-körkort arbetar Nazli extra i kusinens videobutik. En kväll gör Johan, en yngling med stökiga familjeförhållanden, ett misslyckat försök att råna videobutiken. Nazli och Johan blir förälskade. Hamid provoceras av deras förhållande och en kväll försöker han våldta Nazli. En berättelse om en ung flickas frigörelse men också om att vara förälder i ett nytt land.

Litteratur åk 9

Guillou, **Ondskan**

I Jan Guillous **Ondskan** beskrivs våldet i den svenska vardagen. Vi får följa huvud-personen Eriks fostran i ondska från hemmet med den sadistiske fadern till skol-gården med dess gängbildningar. Erik blir relegerad på grund av sitt brutala uppträdande och hamnar på internatskola. Det är en värld fylld av pennalism, och Erik drivs in i sökandet efter motståndets villkor. Men hans försök att hävda sig mot de äldre kamraternas förtryck leder in i en spiral av våld och motvåld som han i längden inte kan bemästra. Det leder till öppet krig. Till slut är Erik beredd att ta den avgörande hämnden... Den franska utgåvan av **Ondskan** tilldelades 1990 franska radions pris för bästa översatta roman. **Ondskan** har blivit film och valdes ut som Sveriges bidrag till Oscarsnomineringarna för Bästa utländska film.

Wikander, **Den där Jenny**

Jenny kommer ny till klassen i sexan och redan från början blir allt fel. En grupp tjejer i klassen stämplar henne som "hora" och gör allt för att förödmjuka henne. 19

Filmer i åk 9

Flyga drake

Filmen är baserad på en av vår tids mest hyllade romaner! Khaled Hosseinis bäst-säljare Flyga drake.

Två barndomskompisar, Amir och Hassan skiljs åt då kriget bryter ut i Afghanistan på 1970-talet. Efter att ha levt i USA i 20 år återvänder Amir till ett farofyllt Afghanistan, styrt av Talibanerna, för att konfrontera de mörka hemligheter som fortfarande förföljer honom. En djupt rörande berättelse om vänskap, familj, förödande misstag och försonande kärlek.

Vem bryr sig?

Hösten 1999. Nazismen är på alla löpsedlar. Mordet på syndikalisterna Björn Söderberg. Bilbomben mot journalisterna i Nacka. Polismorden i Malexander. Tre organiserade nazister flyttar till Tomelilla. Nazistpropaganda dyker upp i skolor och på ungdomsgårdar. Kommunstyrelsens ordförande och åtta andra politiker blir mordhotade. Antirasistmöte bombhotas. Tomelillaborna går man ur huse för att visa sin avsky. Lokaltidningen startar ett upprop mot nazismen som samlar tusentals undertecknare. Hur skall vi agera när ungdomar med nazistsympatier får inflytande i en by? Hur farliga är de? Är de så farliga som medierna skriver? Vågar vuxna säga stopp? Vilka är det som är farliga? Hur rädda skall vi vara? Filmaren Ylva Floreman har under ett år följt sju nynazister mellan 16-24 år. Två av dem fanns med i SDS:s kartläggning av skånska nazister hösten 1999 och en av dem i rikstidningarnas gemensamma uthängning av svenska nazister.

Freedom Writers

Ett skoldrama baserat på verkliga händelser och personer. I centrum står Erin Gruwell som i början av 90-talet kom som färsk lärare till en skola i kris i södra Los Angeles. Erin får ta hand om en klass av elever som utanför skolan kämpar för överlevnad, ibland i direkt kamp mot varandra. Två världar möts men genom egna uppoffringar lyckas Erin till slut nå fram till sina elever. Freedom writers är ett porträtt av klyftorna i USA och hur sociala misslyckanden kan leda till en känsla av uppgivenhet och hopplöshet, även hos unga människor som ännu inte börjat sitt liv. Erin Gruwell försöker ändra på det genom att ge dem hopp. 20

Litteratur i grupp- och klassuppsättningar till temastudier i åk 7-9

Andra världskriget och judeförföljelse: Antal

Zusak, **Boktjuven** 7

Arnothy, **Jag är femton år och jag vill inte dö** 7

Boyne, **Pojken i randig pyjamas** (finns som film) 8

Schlink, **Högläsaren** (finns som film) ca 30

Utsatta barn och socialrealism:

Anderberg Strollo, **Bryta om pocket** 7

(Psykiskt sjuk mamma, trasiga hemförhållanden)

Pohl, **Anton jag gillar dig** 8

(Trasiga hemförhållanden)

Krell, **De kallade mig Ise** 5

(Fotboll och ätstörning)

Wahl, **Den osynlige** 7

(Högerextremism, finns som film)

Wahldén, **I gryningen tror jag att mamma ska väcka mig** 7

(Ensamkommande flyktingbarn)

Henriksson, **Jag finns** 7

(Mobbning)

Wahldén, **Kort kjol** 7

(Våldtäkt)

Becevic, **Svenhammeds journaler** 8

(Att vara ”invandrargrabb” i Sverige)

Berggren, **Blåögd** ca 30

(rasism)

Herrström, **Tusen gånger starkare** ca 30

(jämställdhet)

Olsson, **Spela roll** ca 30

(hbtq)